

Slovenski dom

Štev. 80

V Ljubljani, sreda 9. aprila 1941

Leto VI.

Jugoslovanske čete se bližajo Tirani

Junaški odpor Grkov in Jugoslovanov na bolgarski meji

Leš v jugoslovanskih rokah

London, 9. apr. o. Reuter: Ameriški poročalec poroča, da so jugoslovanske čete, ki so zavzele Skader, prodrle 40 km proti jugu ter zavzele mesto Leš, ki je 20 km južno od Skadra in na polovico poti do Tirane.

Jugoslovanska vojska z uspehom prodira na albanskem bojišču.

London, 9. aprila. Reuter poroča: Na 1200 kilometrov dolgi grško-bolgarski bojni črti se vrše neverjetno hudi boji. Grki se upirajo nemški premoči s silnim junaštvom in prizadevajo Nemcem ogromne izgube. Najhujši boji so okrog utrjenih postojank pri Nevrokopecu. Po ogorčeni borbi so morali Grki prepustiti Nemcem dve postojanki. Nemci so posebno napadali s tanki in izkušali izsiliti predor, pa so bili vsi tankovski napadi odbiti. V utrjeni postojanki je prišlo do pravega pokolja. Nemci so postojanko osvojili, pa so jih Grki v ponovnem napadu vrgli nazaj in nemško posadko postrelili do zadnjega moža.

Glavni nemški napad se razvija v dolini reke Strume, vendar se doslej Nemcem ni posrečilo na nobeni točki prodreti. Grške čete so vnovič dokazale svojo visoko moralo. Številni nemški oklopni

avtomobili so bili uničeni. Grške čete so na več krajih izvršile tudi protinapade. Šest nemških letal je bilo zbitih, grške izgube v zraku so bile neznatne.

London, 9. apr. o. Reuter: Grško uradno poročilo pravi o močnem odporu grških čet na južnem bolgarsko-grškem bojišču, kjer so Nemci v premoči. Do sedaj so vsi nemški napadi, čeprav so bili izvršeni s tanki in letalstvom, uspešno odbiti. Nemške čete so poskušale vzhodno od Vardarja prodreti proti Solunu. Zavzeli so nekoliko utrdb, ki pa so jih grške čete ponovno zavzele.

Na jugoslovanskem bojišču so jugoslovanske čete do sedaj vse napade zadržale, le na nekem sektorju so se umaknile zaradi strateškega pomena. Jugoslovanska in grška vojska sta do sedaj v vseh bojih prizadevali nemškim četam ogromne izgube.

Angleško letalstvo je včeraj močno bombardiralo nemške motorizirane čete v južnovzhodnem kotu Strumice. Druga letala pa so bombardirala letališča, tri bolgarska mesta, in sicer Smiti, Petrič in Dumaja.

Atene, 9. apr. o. Associated Press poroča, da

v angleških političnih krogih priznavajo, da so že mesec dni prihajale angleške čete v velikih prevozi v Grčijo. Tako so prepeljali oddelke vseh vrst orožja, prispeli pa so tudi zdravniški pripomočki in vsa zdravila, poleg tega pa ogromni transporti orožja.

Wavel je prenesel svoj glavni stan v Grčijo

Bern, 9. aprila. o. Reuter. Izvedelo se je, da je general Wavel iz Egipta prenesel svoj glavni vojaški stan v Grčijo in s tem podčrtal važnost borb na balkanskem bojišču.

Roosevelt daje Jugoslaviji takojšnjo pomoč

London, 9. aprila. o. Reuter. Predsednik Roosevelt je poslal osebno brzojavko našemu kralju, v kateri pravi, da bo Amerika poslala Jugoslaviji vso možno pomoč, da se bo lahko branila. Ta pomoč bo prišla hitro in brez odlašanja.

Nova vlada v Iraku

Vichy, 8. aprila. Reuter: Po državnem udaru v Iraku, ki smo ga doživeli pred kratkim v Bagdadu in ga je vodil Rašid Ali, je zdaj prišlo do nove vojaške vlade, ki jo je sestavil Saiyd el Gallanti, vodja nacionalistov.

Angleški ukrepi zaradi Madžarske

London, 8. aprila. Reuter: Angleški minister za prehrano je izjavil, da je treba Madžarsko poslej smatrati za zasedeno državo po sovražniku in da je treba po prekinitvi diplomatskih odnosov med Anglijo in Madžarsko zapleniti vsakršno blago namenjeno na Madžarsko.

Angleško uradno poročilo

London, 9. apr. o. Reuter: V Libiji se angleške čete še vedno zbirajo in počasi umikajo sovražniku.

V Abesiniji in Eritreji povsod angleške čete uspešno prodirajo. Pri vseh teh akcijah jih zelo podpira letalstvo.

Angleška letala so v dveh dneh sestrelila 18 sovražnih letal brez lastnih izgub. Močno je bilo bombardirano letališče pri Benghaziju, nadalje vojaški prevoz na cesti Addis Abeba—Desie in pa Asmara.

Angleška letala pet ur nad Kielom

London, 9. aprila. o. Reuter. Včeraj so angleška letala izvedla najhujši napad na nemško vojni pristanišče Kiel. Podrobnosti še niso znane. Predvčeršnjaj nočni napad na Kiel je trajal pet ur in so angleška letala zmetala nad 3000 zažigalnih bomb in nad 100 ton velikih eksplozivnih bomb. Bombardirali so središče mesta, pristaniške naprave, skladišča, ladjedelnice, kjer se grade podmornice in druge vojaške objekte. Letalci poročajo o grozovitem razdejanju in o ogromnih požarih. Nebo je daleč naokrog žarelo od teh požarov. Druge letalske skupine so bombardirale tudi Emden in Bremen.

Sovražna letala so snoči sestrelila pet sovražnih letal nad Anglijo. Nemška letala so bom-

bardirala neko mesto v srednji Angliji, kjer je bilo povzročena velika škoda in prizadejanih je bilo tudi mnogo smrtnih žrtev. Na jugovzhodu Anglije so bili manjši letalski napadi, kjer ni bilo povzročenega mnogo škode in tudi smrtnih žrtev ni bilo mnogo.

Nemci nad Anglijo

London, 9. apr. o. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča o nocošnjem zelo hudem letalskem napadu na Anglijo, ki je trajal več ur in je bila povzročena zelo velika škoda. Vseh poročil še nimajo zbranih, pač pa poročajo o velikem številu smrtnih žrtev.

Vesti 9. aprila

V toku zadnje noči je bilo zbitih nad Anglijo 6 nemških bombnikov, poroča Reuter.

Več visokih angleških častnikov je odpotovalo v Trakijo. Maršal Greach, ki je poveljeval imperialnim četam v Libiji, je imel pred častniki turške vojne šole predavanje o bojih v Libiji, poroča AFL.

Irski minister za oboroževanje Ajken je obiskal predsednika Združenih držav Roosevelta. Ajken se je posvetoval z Rooseveltom za nakup orožja, živil in ladij v Združenih državah za Irsko, kjer bi hotel kupiti tudi 30.000 ton ameriške pšenice, poroča Tass.

Predsednik turške republike Ismet Ineni se je včeraj posvetoval s šefom turškega generalnega štaba maršalom Čakmakom, poroča Reuter.

Jugoslovani so v železnih vratih potopili štiri ladje, natovorne s cementom, s čimer je nemška plovba po Donavi ovirana za dalj časa, poroča Reuter.

Švedska in Švica sta prevzeli zastopstvo nemških interesov. V Grčiji je prevzela nemške interese Švedska, v Jugoslaviji pa Švica, poroča SDA.

Angleška vlada je prejela obvestila, da je vse osebe angleškega poslaništva v Belgradu živo in zdravo.

Madžarska se mora v bodoče smatrati kot ozemlje zasedeno od sovražnika. Zaradi tega se bo v bodoče vse blago, ki gre bodisi na Madžarsko bodisi iz Madžarske, smatralo kot tihotapsko blago, ki je podvrženo določbam o blokadi, pravi Reuter.

Nemci imajo ob španski meji v Franciji zbranih večje množice težkih topov, ki so montirani na železniških vozovih ter na avtomobilih. Ti topovi so bili pripeljani iz Maginotjeve linije. Agencija Tass misli, da imajo Nemci vojaški načrt izvesti napade na Gibraltar.

Podpis pogodbe med Sovjetsko Rusijo in Jugoslavijo pomeni, da se države zavezujejo nevarnosti nemške ekspanzije. Stališče Sovjetske Rusije kaže, da se vsi narodi zavedajo svetovnega obsega nemških osvojevalnih načrtov, je snoči izjavil častnikarjem ameriški zunanji minister Cordell Hull.

Ne glede na to, kakšen utegne biti konec tega vojnega pohoda, bodo še bodoče generacije govorile o nastopu Jugoslavije kot o borbi med Davidom in Goljatom, piše »New York Sun«.

Poročilo našega vojnega poveljstva

London, 9. aprila. o. Reuter poroča, da je belgrajski radio snoči prvič izdal uradno vojno poročilo jugoslovanske vojske. Poročilo pravi:

Na vseh bojiščih smo odbili sovražnika ter mu prizadejali težke izgube. Naše letalstvo se je pri vseh napadih zelo dobro obneslo.

V Belgradu vlada popoln red in mir. Morala prebivalstva pa je na višku in vsak posameznik opravlja disciplinirano svoje dolžnosti.

Uspešni napadi angleškega letalstva

London, 8. aprila. Reuter: Angleško letalsko poveljstvo na Srednjem Vzhodu javlja, da so bili angleški lovci v žilavi borbi z nemškimi nad dolino Strume. Tu so srečali dvakrat močnejšo skupino nemških letal, hitro odbrali svoje žrtev in sestrelili pet lovcev. Vsa naša letala so se srečno vrnila.

Ameriški listi za takojšnjo pomoč Amerike. »New York Post« zahteva, naj Amerika v lastnih konvojih nemudoma začne pošiljati orožje v Evropo, predvsem na Balkan. Ti konvoji bi že sedaj lahko odločilno vplivali na potek vojne. List naglašajo, da bi pošiljanje orožja skozi Rdeče morje, zadnja vrata Balkana, pomenilo mnogo manj kakor neposredni konvoji, zakaj Jugoslovani potrebujejo sedaj pomoči in Amerika se mora nemudoma odločiti.

Angleška vlada je sklenila prekiniti diplomatske stike z Madžarsko, ker je Madžarska postala oporišče za napade na Jugoslavijo, ki je zaveznica Anglije. Ta sklep je angleška vlada včeraj sporočila madžarskemu poslaniku v Londonu Barczy. Angleški poslanik v Budimpešti je dobil naročilo, naj z vsem diplomatskim osebjem takoj zapusti Madžarsko. Tako poroča Reuter.

General de Gaulle, poveljnik vojaških sil svobodne Francije, je izjavil, da bo sodeloval pri vojnih operacijah na Balkanu. De Gaulle je mnenja, da bodo nemški napori na Balkanu veliki in strahoviti, toda kljub temu je prepričan, da balkanske države, ki so se odločile za odpor proti Nemčiji, tega ne bodo obžalovala, poroča Reuter.

Končni cilj nemške ofenzive na Balkanu je prodreti do Sueškega prekopa. Nemci so bili gotovo popolnoma pripravljeni za napad na Grško, verjetno pa niso bile v celoti izvedene priprave za napad na Jugoslavijo. Verjetno je, da bodo Nemci poskušali s silovitimi letalskimi napadi ovirati zbiranje jugoslovanskih čet. Tako sodi vojaški strokovnjak lista Stockholm Tidningen.

Grki so izpraznili zahodno Trakijo, ker so izkušnje iz vojne na Francoskem dokazale, da prebivalstvo, ki se umika, najbolj ovira vojaške operacije. Grki so izpraznili vsa mesta, ki štejejo nad 50.000 prebivalcev, in je bilo doslej evakuiranih iz vse Makedonije en milijon Grkov, poroča Reuter.

Gorska vojna, kakor je v bistvu nemška vojna proti Jugoslaviji, ni nobena bliskovita vojna. Zaradi tega tudi ne more biti bliskovitih uspehov, piše uradno glasilo hitlerjevske stranke »Dienst aus Deutschland«, kakor poroča United Press, ki dostavlja še, da so Angleži z napadi na bolgarske postaje in nemška letališča v Bolgariji hudo kršili nevtralnost te države.

Kairo, 8. aprila. Reuter: V Addis Abebi vihra angleška zastava na palači cesarja Haile Selasie. Angleške čete zasledujejo bežečega sovražnika proti Desiu, kamor se je po vsem videzu zatekel vodja d' Aosta, da bi v Desiu zbral ostanke iz južne Abesinije in Eritreje.

Boji v Abesiniji

Nairobi, 9. aprila. o. Reuter. Uradno poročajo, da je bilo zajetih mnogo italijanskih letalcev, ko so angleške čete vkorakale v Addis Abebo. Sestega aprila so južnoafriške in zahodnoafriške čete vdrle v mesto. Ko so italijanske oblasti izročile mesto Angležem, ni bilo nobenega incidenta in se vsa služba opravlja v popolnem redu.

Pri tej priliki je bilo zajetih tudi mnogo vojakov, ki niso hoteli oditi z ostalimi četami. Operacije v tem sektorju se nadaljujejo v vseh smereh.

Nairobi, 9. apr. o. Reuter. Nadaljnje uradno poročilo južnoafriškega letalskega poveljstva pravi, da so 6. aprila močno bombardirali letališče Kombuleham, kjer so naši lovci uničili 10 sovražnih letal, ki so bila raztresena na letališču ter poškodovali mnogo drugih letal. Naša letalska letala so sestrelila dve italijanski letali tipa CR-42. Bombe so poškodovale letališče in barake.

Druga letala so bombardirala letališča v Desiu, kjer so zmetala večje število težkih bomb, ravno tako pa so tudi bombardirala vojaške prevoze na severu.

Rusija in Jugoslavija

Berlin, 8. apr. DNB: Kakor poroča londonski radio, je izjavil jugoslovanski poslanik v Moskvi, Gavrilovič, da so pogajanja za sklenitev prijateljske in nenapadalne pogodbe med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo trajala vsega tri dni. Gavrilovič je izrazil najglobljo zahvalo Stalinu. — Podpisu pakta so prisostvovali med drugimi Stalin, Molotov in Višinski.

Newyork, 9. aprila. United Press poroča, da pomeni včerajšnji obisk ruskega veleposlanika v Londonu Majskega pri jugoslovanskem poslaniku Subotiču nadaljni znak nove ruske solidarnosti z Jugoslavijo. Jugoslovanskega poslanika je obiskal tudi turški poslanik Aras.

Stockholm, 9. aprila. Kakor poročajo »Stockholm Tidningen« je napravil rusko-jugoslovanski pakt v Berlinu velik vtis. V berlinskih političnih krogih mnogo razpravljajo o razlogu, ki je dovedel Rusijo do tega, da je sklenila z Jugoslavijo omenjeni pakt. V Berlinu iz tega sklepajo, da Rusija Nemčiji ni posebno prijateljsko naklonjena.

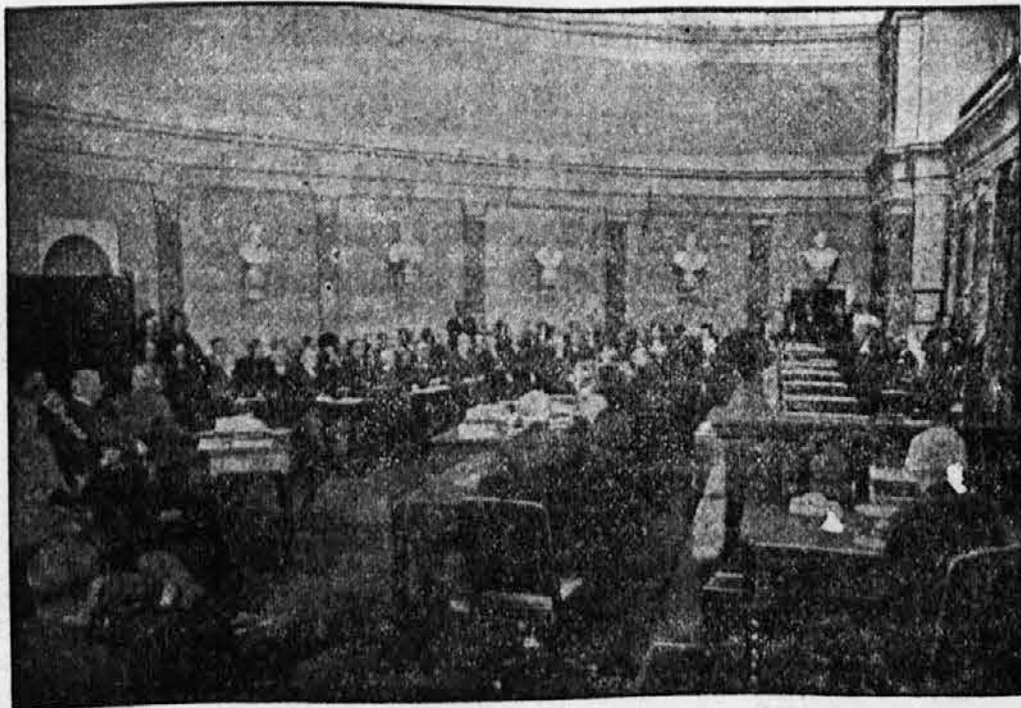
Ameriški častniki v Kairu

Newyork, 9. apr. DNB: Associated Press poroča iz Kaira, da so tja prispeli trije nadaljnji ameriški častniki kot strokovnjaki za mehanizirane borbene enote. Udeležili se bodo z ostalimi ameriški častniki kot opazovalci borb na vzhodnem bojišču.

Dajanje živilskih potrebščin na kredit

Ugotovilo se je, da se nekateri trgovci in obrtniki (mesarji) branijo dajati živila na upanje za en mesec in to celo javnim in zasebnim uradnikom, ki so, kakor je znano, dobri plačniki. Tako ravnanje je samo na sebi vsega obsojano. Vredno in kaznivo. Sicer pa v nobenem primeru ne morejo propasti plače in pokojnine. Duh poštenosti in solidarnosti, ki se je te dni v mnogih primerih že lepo manifestiral, naj prešine vse sloje in vsakega posameznika. — Ne živimo samo zase, ampak za vse kot ena narodna enota. Vršite tedaj vzorno in pošteno vse državljanske dolžnosti, kakor vrši svoje naša hrabra vojska na postojankah, da ne bo treba seči po kaznih in prisilnih odredbah.

Soproga maršala Badoglia je prispela včeraj z letalom v Madrid, poroča Reuter.

Pogled v sejno dvorano senatske zbornice v Washingtonu, ko je bil sprejet zakon o pomoči Veliki Britaniji.

Ljubljana od včeraj do danes

Ljubljana, 9. aprila.

>vinar, sneg in kukavica< Tako lahko danes zapiše mirne vesti v svoj bežni zapisnik kronist, ki sestavlja in zbira dnevne dogodke, ljubljanske in okolišanske. Kronist danes ni hotel verjeti svojim ušesom, da se z Goloveca že oglašajo kukavice. Napenjal je sluh. Mislil si je: »Moram se motiti! Morda je kaka umetna kukavica?« In začel je dalje premišljevali in se zatopljati v sedanje dneve velikega tedna, tedna velikih dogodkov, tedna, ko krščanski človek zbira svoje misli na Kristusa Zveličarja.

Proti jutru je vel nekaj minut močan veter. Kmalu pa so se pojavljali beli metulji iz zraka. Začele so padati suhe snežinke. Jutro je bilo danes zelo hladno, ko so bila druga jutra v aprilu že prav topla.

Cene morajo ostati neizpremenjene!

Ne objavljamo tu raznih pritožb in ogorčenj, ki se slišijo iz ust mnogih konzumentov, ko so zadnje dneve doživljali, da so morali plačevati gotove živilske potrebe velike dražje, kakor so bile določene najvišje cene od kontrolnega urada. Sedaj javnost, posebno prodajalce opozarjamo samo na kratko obvestilo:

Vsako povišanje cen vseh vrst blaga, proizvo-

dov in kmečkih pridelkov je prepovedano in kaznivo po uredbi o cenah (Sl. list št. 238-26-41).

Proti kršilec, ki bi današnje težke čase izrabljali v špekulativne namene z novim povišanjem cen, bo postopano z vso strogostjo po predpisih navedene uredbe.

Tatovi izrabljajo težke čase!

Že v ponedeljek smo kratko poročali, da so kolesarski tatovi bili v nedeljo zelo podjetni. Zgovarjali smo tudi splošno mnenje in zahtevo, da bi se morali tatovi kaznovati za vsako najmanjšo tatvino z najstrožjimi kaznimi. Smrtna kazen naj bi jih korenito poučila, kaj mora človek storiti v nevarnih časih. Policijska kronika navaja, da je bilo od sobote do nedelje zvečer ukradenih 7 koles in 1 motorno kolo — vse v skupni vrednosti 12 Din.

Izvršena pa je bila še neka druga večja tatvina. Nekemu inženirju je neki tat, ki je moral poznati domače razmere, odnesel 80.000 Din gotovine. Vse v tisočdinarskih bankovcih. Inženir je hranil bankovce v pločevinasti kaseti. Hranil jih je in skoraj dnevno pregledoval svojo blaginjo. V nedeljo pa je žalosten in presenečen ugotovil, da je bil namesto bankovcev v kaseti časopisni papir. Zaradi te tatvine je bil aretiran neki mladenič, ki je bil pa izpuščen, ker je dokazal svoj alibi.

Poziv akademske legije

Ustanovila se je akademska legija, ki vabi ne glede na prepričanje vse akademike, ki so željni pravice, ki ljubijo svoj dom in jezik, ter vse po srcu čiste državljane, ki iz katerega koli vzroka niso klicani v službo domovine, pa se čutijo sposobne braniti svoj rod in bitnost, da se javijo od 7. zjutraj do 20. zvečer na univerzi, pripravljeno, da store svojo akademsko dolžnost. Ne kliče kralja Matjaža in ne objokujemo izgubljenih pravic hlapca Jerneja, ker je v nas samih dovolj moči in sile, da si jih sami priborimo. Proč s števami, naj živi moč slovenskega Martina Krpana, naj živi duh kraljeviča Marka in vseh onih, ki so padli za svobodo zopet ogroženega doma. Na svi-

denje tovariši pred univerzo v času od 2. zjutraj do 20. zvečer, kjer dobe vsa primerna navodila. Živela akademska legija!

Pripominjamo, da so k akademski legiji pozvani tudi vojni obvezniki (rez. oficirji, podoficirji, redovi, ki so služili vojsko in vsi tisti, ki so bili začasno nesposobni, pa se smatrajo za sposobne), če tudi niso bili pozvani.

Vse neakademike pa, ki so čistega srca in čistih misli, vabimo, da se zaradi informacij zglase v omenjenem času na univerzi.

Pooblaščen pripravljalni odbor Akademske legije. Anglija prekinila diplomatske zveze z Madžarsko.

Prevažanje žita v vliški mlin

Mestni občini je ostal na razpolago edino le še en tovorni avtomobil. Vsi mestni konji in ta avtomobil noč in dan prevažajo žito v mlin na Viš in v druge mline v okolici, da mestni preskrbovalni urad čimprej vsemu prebivalstvu zagotovi kruh. Tovorni avtomobil je noč in dan brez počitka na cestah in na njem se menjajo samo šoferji, ko omagajo.

Zato naj pa ljudje potrpe s smetmi in tudi s cestami, ker ni mogoče sedaj prevažati smeti in gramoza ter peska. Smeti naj doma sežigajo in ljudem ni treba skrbeti, da bi se zaradi smeti razširila kaka bolezen. Seveda pa mestni smetarji samo nekaj dni ne bodo pobirali smeti, dokler mestni konji in tovorni avtomobili ne zvozijo iz mlinov v mesto vse moke in drugih živil, ki jih mestni prehranjevalni urad zbira s pomočjo požrtvovalnih in uglednih ljubljanskih trgovcev.

Vsa mestna skladišča so seveda najstrožje zastražena.

Srečni otok Tonga — v vojni

Te dni se je vkrcalo v prisotnosti Nj. Vel. kraljice Salot Tabu, vladarice otočja Tonga v Tihem oceanu, 150 domačinov na neko ladjo, ki je odplula z njimi proti Angliji. Vsi ti možje so lepo raščeni in krepko razviti. »Kraljestvo Tonga« jih pošilja kot svoj delež krvi velikemu britanskemu imperiju.

Otočje Tonga leži globoko v Tihem morju, ter je popolnoma osamljeno otočje, ki ga je odkril še pred koncem 17. stoletja znani in svetovni potnik kapitan Cook. Ta je tedaj prinesel s seboj dve želvi, od katerih ena še danes živi in jo razkazujejo vsem obiskovalcem tega otočja, na katerem vladata mir in sreča.

Kraljevski dvor se nahaja v sredini najlepših vrtov. V tem dvoru živi kraljica Salot Tabu s svojim sinom, bodočim vladarjem Tonga. Kraljevski rodovnik je od prastare dinastije ter je poleg japonskih in kitajskih avtokratskih rodbin dinastija vladarjev otočja Tonga eno od najstarejših rodbin na zemlji. V vsem britanskem imperiju ima samo kraljica Salot Tabu to prednost, da ji je dovoljeno nositi — razen angleškega kralja — naslov »Velikostvo«. Drugače pa je popolnoma zavisna

od britanskega komisarja Tihega morja. Otočje Tonga ima tudi svoj parlament in svoj denar.

Ta zemlja je zelo zanimiva in je posebno privlačna za geologe. Med številnimi majhnimi otočki je tudi otok, ki je popolnoma prazen in od časa do časa izginja v morju, pa se nato zopet nenadoma pojavi. Leta 1927. se je zopet prikazal iz morja. V krogu tega otočja se nahaja tudi otok Niu-Fo-U, ki je od glavnega mesta Nuanalopa oddaljen 700 kilometrov. Na njem živi več sto domačinov in je v pravem pomenu besede odrezan od ostalega sveta, ker tudi pristop do njega branijo nevarne pečine. Ladja, ki vozi pošto za ta otok, se mora že daleč pred njim ustaviti. Pošto prevzamejo domačini, ki so dobri plavalci, in priplavajo do ladje, kjer prevzamejo pošto. Šele v zadnjem času so organizirali posebno društvo, ki prevaža s posebnimi čolni izletnike na otok. Poseben dogodek za otočane Tonga je filatelija, ker zbiralci znamk zelo radi kupujejo znamke tega srečnega otočja, ki pa je sedaj tudi potegajen v vojno.

Svojega svaka profesorja je ubil učitelj Gavril Stanišić iz Beograda. Mož je bil že prileten vdovec z dvema odraslima otrokoma. Lani se je bil v Vrnjački banji seznanil s Persido Petrovič in se z njo kmalu poročil. Toda zakon je bil nesrečen. Stanišić je bil živčen človek in razdražljiv in se je z ženo za vsako malenkost sprl. Nazadnje je žena obupala in vložila tožbo za ločitev zakona. Preslila se je k svojemu bratu profesorju Petroviču v Prokuplju. Pred dnevi je prišel Stanišić k Petroviču in skušal z njim urediti vso stvar. Toda takoj po prvih besedah sta se sporekla. Stanišić je pograbil stol in mahnil z njim Petroviču po glavi. Tisti hip je ta potegnil samokres in ustrelil napadalca v trebuh. Toda Stanišić je bil še vedno toliko pri moči, da se sam potegnil orožje in s petimi strelami ubil profesorja. Ko je ta že ležal mrtev na tleh, je Stanišić nanj oddal še dva strela. Potem se je vsedel za mizo in se stiskal za trebuh. Takšnega so ga dobili orožniki, ki so ga odpeljali v bolnišnico.

V Bukovju je umrl 76 letni preužltkar Jož Goršek. Naj v miru počiva!

Novo zapornice na Ljubljani

Ljubljana, 8. aprila.

Mestna občina namerava zgraditi postopoma na Ljubljani pod staro »Čukrarno« hidravlično električno centralo, da tako pridobi za Ljubljano ceneno električno silo. Sicer je zgraditev kaloriforne centrale cenejša kot hidravlična, ker odpadejo vsa dela v vodni strugi, vendar pa potem vodna centrala obratuje ceneje, saj je vodna sila potem zastoj, medtem ko je premog, kolks ali pa tudi surova olja drago kurivo ali pa še celo težko dobavljivo iz inozemstva, katerega rabi toplotna centrala za pogon strojev. Električna postaja vedno bolj vseobča pogonska sila, zato je tudi akcija mestne občine vse hvalje vredna.

Prva stopnja te elektrifikacije Ljubljane je zato zgraditev novega jezua na Ljubljani ob šempeternem mostu. Regulacija Ljubljane je toliko napredovala, da je sedaj vodna struga omejena po obrežnem zidu po vsej dolžini, saj se je to delo začelo še pred prvo svetovno vojno ter se postopoma nadaljevalo vse doslej. Zadnja doba vodne regulacije je sedaj graditev omenjenega jezua, ki naj za svojimi jezovi zbira potrebno količino vode, jo privede na pogonske turbine, ki bodo potem gnale električne generatorje za proizvodnjo električnega toka. Temelji za ta jez so gotovi, in sicer oba stranska temelja ter srednji temelj v sredini

vodne struge. Vso vodno maso bodo tako zadrževala dva jezova. Poleg praktične uporabe teh jezov za vodno električno centralo imajo pa še svojo drugo vrednost. Struga Ljubljane je skozi mesto doslej skoraj vedno prazna ter nudi tako gledalcu prav neestetski pogled. Voda pač nanese vedno grušč v betonirano strugo, posebno ob suši Ljubljana skozi mesto le malenkostno curlja, takoj se zarezi v strugi vedno golazen, saj so podgane v vodni strugi običajni pojav, blatno dno nudi mrčesu plodna gnezdišča ter tako preti vedno nevarnost epidemij za vse mesto. Nova zatvornica pa bo zadrževala vodo v vsej strugi na pravi višini, tako da bo struga vedno zalita do vrha in bodo tako res tudi prišli v poštev pristanišča, tako športno pristanišče ob novem stopnišču pod Gerberjevo papirno trgovino, ki mimogrede povedano še nima svojega imena (ali ga ne bi imenovali po kakem slovenskem športniku?), dalje pa tudi tovorno pristanišče v Trnovskem pristanu. Vsa ta pristanišča so veliko nad površino vode. Vsa dela pa trenutno počivajo, deloma zaradi tega, da se odteče vsa pomladanska voda in ker je še pričakovati padavin, deloma ker mestna občina dovršuje prej druga javna dela, največ pa zaradi obstoječih razmer, saj so ob prvi svetovni vojni še prej ustavili vsa regulacijska dela v Ljubljani. —nik.

Obveznikom pasivne obrambe

Služba pri pasivni obrambi nikakor ne more biti izgovor, da ni treba opravljati svoje navadne službe. Vsi obvezniki pasivne obrambe morajo v redu opravljati svojo navadno službo v pisarnah, trgovinah, industriji itd., ker samo v svojem prostem času opravljajo posle obveznika pasivne obrambe na rajonskih postajah po natanko določenem razporedu. Ta razpored vedno upošteva službene dolžnosti po uradih, trgovinah itd. Upravičena je pa želja, naj obvezniki s svojimi delodajalci svoj redni delovni čas uredijo tako, da bodo imeli čim več časa za službo pri pasivni obrambi, saj je ta prilagoditev v korist varnosti mesta Ljubljane in vseh ljubljancev. Vsi razporejeni obvezniki morajo vestno in natanko izpolnjevati vse naloge in vaje po odredbah starešin in poveljnikov. Zavedajte se resnosti pasivne obrambe ter si prizadevajte, da z redom in disciplino pri pomorete k dobrim uspehom. Služba obveznikov je — kakor že ime pove — obvezna, toda ne honorirana, saj jo opravljate poleg svoje redne službe. Je pa tudi častna zadeva, da se vsak obveznik odzove pozivu. Kdor se še ni prijavil, naj to takoj stori. Brez odlaganja naj se prijavi pri starešini svojega rajona. Obvezniki, ki niso že hišni nadzorniki ali člani industrijske zaštite, so člani javne za-jonu, kjer so njegova bivališča. Če kdo ne ve, kje je njegov rajon, naj vpraša zaščitni urad v Mestnem domu. Kdor ni vojak in je dopolnil 15 let ter še ni presegel 65 let, je obveznik pasivne obrambe. Za ženske prijavi ni obvezna, temveč le prostovoljna, pač je pa obvezna za zdravnice in bolničarke Rdečega križa. Predvsem naj se vse bolničarke, ki tega še niso stobile, takoj zglase pri starešini svojega rajona.

Pazite na zatemnitev vozil!

Kdor nima na avtomobilu zatemnjenih reflektorjev ali na kakršnem koli vozu in kolesu zatemnjene luči, ne sme voziti. Pazite tudi, da ne svetite z nezatemnjenimi ročnimi svetilkami in v temi ne prižigate cigaret na ulici. Spet opozarjamo na strogo odredbo, da mora biti zatemnitev popolna. Od mraka do zore zlasti v višine ne sme biti vidna nobena svetloba. Paziti moramo posebno na dvoriščna okna, na okna v stranskih prostorih, straniščih, shrambah, prav tako pa seveda tudi na okna kleti in zaklonišč. Vse odprte razsvetljenosti kleti in zaklonišča na trotoarjih morajo biti zadelane. Pri odpiranju vrat ne sme uhajati svetloba iz razsvetljenih prostorov. Če ne morete z dvojnimi zavesami ali drugače zatemniti vrat, razsvetljavo ugasnite. Pri zračenju stanovanja, posebno pa spalnice, preden greste spat, ugasnite luči ter jih spet prižgite šele pri zaprtih zatemnjenih oknih.

Zaklonišče mora imeti vsaka hiša!

Kdor ne more zaklonišča napraviti takoj, naj napravi vsaj zasilno zavetje. Za ta namen je dobra obokana ali sploh trdna klet ali veža, kjer je treba stropove podpreti in vsa okna ter druge odprline zavarovati proti izstrelkom in njih drobecem. Prebivalstvo pa še posebno opozarjamo, da so zaklonišče namenjena samo stanovalcem dotične hiše in pa onim, ki jih letalski napad ujame v hiši ali na cesti pred njo. Zaklonišča so torej namenjena samo stanovalcem dotične hiše, drugi pa smejo samo toliko časa ostati v njih, dokler ne preneha nevarnost, torej do signala sirene, da ni več nevarnosti. Kogar pa alarm za nevarnost preseneti

v tuji hiši ali na cesti, naj se umakne v najbližje vežo ali klet. Ne tekajte iz hiše v hišo ali celo čez cesto! Sploh pa v teh časih ne hodite po nepotrebnem po cestah, predvsem pa bodite doma ali v svojih službah ponoči, ker mora biti popolna tema in so tudi vsa večna vrata zaprta. Glede večnih vrat pa moramo ponoviti, da vsa večna vrata morajo biti podnevi odprta, ponoči pa vsa zaklenjena.

Koledar

Danes, sredo, 9. aprila: Marija Kl.

Četrtek, 10. aprila: Veliki četrtek.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Kraljevska banska uprava priporoča vsemu dijaštvu višjih razredov v večjih krajih, posebno pa tistemu, ki je že poučen o zaščitnih poslih, čeprav morda ni obvezno za delo pri zaščiti, da se prijavi pri pristojnih oblasteh in z vnetim delom za skupnost pokaže svoje domoljubje. Tisti dijaki pa, ki niso izvežbani ali ne bivajo v večjih krajih, naj skušajo pri domačih delih nadomestiti vpoklicane moške. — Glavno vodilo vsakega slovenskega dijaka v teh časih naj bo: »Služba skupnosti«.

Profesorji in učitelji, ki so v državni ali banovinski službi in sedaj zaradi počitnic ali tudi sicer niso zaposleni, naj se javijo mestnemu personalnemu odseku za prostovoljno službo v mestnih uradih, zavodih in podjetjih, pošljejo ali s seboj naj pa prinese že napisane podatke kakor ime, bivališče, stroka, kdaj ima čas itd.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob pol 19.

Sreda, 9. aprila: »Neopravičena ura«. Red Premierski.

Vel. četrtek, 10. aprila do sobote, 12. aprila ostane Drama zaprta.

Opera ostane na veliki teden zaprta.

Red Premierski ima drevi predstavo v Drami. Igrali bodo Bekefičjevo veseligr »Neopravičena ura«, ki ima neodoljiv čar, ker slika na vever in duhoviti način življenje osmošolke v njenem mlademu zakonu in v šoli. Neskladnosti, ki nastanejo zaradi njenega dvojnega življenja, so silno zabavne. V glavnih vlogah: Levarjeva in Kralj.

Radio

Sreda, 9. aprila: 7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Pisan venček veselih zvokov. Siede poročila vsako polno uro, v kolikor bodo na razpolago. 12 Koračnice (plošče). 12.30 Poročila, objave. 13 Napovedi. 13.02 Iz Dvočakovih skladb (plošče). 14 Napovedi, poročila. 17.30 Jos. Suk: Godalni kvartet v B-duru (plošče), prof. Hoffmann, Jos. Suk, Herold Zelenka. 18. Mladinska ura: Naša beseda (iz »Slovenskih večernice bere g. Tiran Ernest). 18.40 Plošče. 19 Napovedi, poročila. 19.25 Nacionalna ura: Celtra postaja (iz Ivan Cankarjevih »Podob iz sanj« — bere g. Stane Sever). 19.55 Plošče. 20 Pevski koncert ge. Pavle Lovšetove (slovenske pesmi), pri klavirju spremlja g. prof. Marjan Lipovšek. 20.45 Koncert simfonične glasbe (plošče). 22 Napovedi, poročila. — Slede poročila vsako polno uro, v kolikor bodo na razpolago.

Slovenskemu narodu sporočamo, da je v nedeljo 6. apr. t. l. kot žrtev bombnega napada na Beograd umrl naš narodni voditelj

dr. Fran Kulovec

minister

Padel je kot naš prvi vojak za domovino!

Slava velikemu pokojniku!

Molimo za pokoj njegove duše!

V Ljubljani, dne 8. aprila 1941.

Kat. tiskovno društvo
in Konzorcij Slovenca,
Slov. doma in Domoljuba